

Sjekkliste for å gjenkjenne dobbelteksepsjonelle barn

Barnets navn: _____

Foresatt _____ Lærer _____ Rådgiver/PPT/ ... _____

Ditt navn: _____ Dato: _____

Formålet med denne sjekklisten er å hjelpe dere med å gjenkjenne noen vanlige kjennetegn hos barn som både har stort læringspotensial og læreversker. Dersom et barn passer til mange av kjennetegnene, bør det vurderes videre oppfølging, utprøving av tiltak, tilrettelegging og eventuelt flere undersøkelser.

Generelle kjennetegn ved dobbelteksepsjonelle elever

Punkt	Beskrivelse	Noen ganger/ Ofte / Ikke observert
1	Virker smartere enn karakterene eller testresultatene tilsier	
2	Har sofistikert muntlig vokabular, men svakere skriftlig uttrykksevne	
3	Deltar godt i klassediskusjoner, men følger ikke opp i praksis	
4	Har ujevne akademiske ferdigheter, inkonsistente karakterer og testresultater	
5	Gjør det bra når det gis nok tid, men presterer dårlig på tidstester og bruker mye lengre tid på lekser enn andre elever	
6	Studerer hardt før prøver, får gode karakterer, men glemmer raskt det hen har lært og må studere på nytt til senere prøver	

7	Har utmerkede problemløsningsferdigheter, men lav selvfølelse	
8	Utmerker seg i ett område eller fag, men virker gjennomsnittlig i andre	
9	Presterer godt med utfordrende arbeid, men strever med enklere oppgaver	
10	Er bedre på leseforståelse enn på fonetisk avkoding av ord	
11	Er bedre på matematisk resonnering enn på utregning	
12	Har flotte ideer, men sliter med å organisere oppgaver og aktiviteter	
13	Er flink med datamaskiner, men har uleselig eller langsam håndskrift	
14	Har en fantastisk (noen ganger bisarr) sans for humor som kan brukes for å distrahere klassen	
15	Trives med kompleksitet, men har vansker med ren pugging	
16	Forstår konsepter lett, men blir frustrert over krav til prestasjon	
17	Blir lett sliten på grunn av energien som kreves for å kompensere	

Kommentarer:

Visuelle prosesseringsvansker

Punkt	Beskrivelse	Noen ganger/ Ofte / Ikke observert
1	Strever med lesing	
2	Blander sammen pluss- og minus-tegn	
3	Har vansker med å stille opp tall riktig i utregninger	
4	Har vansker med å kopiere fra tavla	
5	Holder ansiktet nær arket/boka når han/hun leser eller skriver	
6	Hopper over linjer og faller ut under lesing	
7	Dårlig avstand mellom bokstaver og ord når han/hun skriver	
8	Blir lett sliten av lesing eller skriving	
9	Gjør slurvefeil i skriftlig arbeid	

Kommentarer:

Auditive prosesseringsvansker

Punkt	Beskrivelse	Noen ganger/ofte / Ikke observert
1	Ser ikke ut til å høre; trenger flere gjentakelser for å svare	
2	Uttaler ord eller bokstavlyder feil	
3	Forveksler ord som høres like ut	
4	Gjør grammatiske feil i tale	
5	Misforstår informasjon	
6	Ser på andre elever for å finne ut hva han/hun skal gjøre	
7	Følger ikke med under høytlesning eller forelesninger	
8	Har svake ferdigheter i fonologi, noe som vises i staving og uttale av ukjente ord	
9	Har høy stemme, spesielt når det er bakgrunnsstøy	
10	Responderer bedre på instruksjoner når eksempler vises	
11	Blir utmattet etter lengre perioder med lytting, særlig på ettermiddagen	

Kommentarer:

Sensoriske prosesseringsvansker

Punkt	Beskrivelse	Noen ganger/ofte / Ikke observert
1	Er klønete og keitete	
2	Har uvanlig blyantgrep	
3	Holder ikke papiret på plass når han/hun skriver	
4	Har uleselig håndskrift og unngår skriving	
5	Er dårlig i idrett	
6	Bruker like, myke klær hver dag	
7	Blir opprørt når noen utilsiktet kommer borti han/henne, for eksempel i kø	
8	Lener seg tilbake i stolen i stedet for å sitte rett opp og ned	
9	Blir lett overstimulert og kan få raserianfall	
10	Har lav energi og blir lett sliten	
11	Er ukomfortabel i folkemengder	
12	Har vansker med overganger	
13	Hadde problemer med å velge hånddominans som liten	

Kommentarer:

Symptomer på ADHD

Punkt	Beskrivelse	Noen ganger/ Ofte / Ikke observert
1	Har vansker med å vente på tur	
2	Handler impulsivt uten å være klar over konsekvenser	
3	Trenger seg på andre	
4	Er i konstant bevegelse som om 'drevet av en motor'	
5	Har vansker med å bli sittende	
6	Fikler med hender eller føtter eller vrir seg i stolen	
7	Blir lett distraheret	
8	Har svært varierende prestasjoner på forskjellige dager eller tidspunkt	
9	Faller ut under oppgaver og lekser, ofte uten å fullføre	
10	Er glemsk; husker bare deler av instruksjoner	
11	Konsentrerer seg dypt når interessert, men ikke ellers	
12	Responderer på delvis informasjon og tror han/hun forstår fullt ut	
13	Klager over kjedsomhet, med mindre arbeidet er nytt, stimulerende eller selvvalgt	

Kommentarer:

Dysleksi eller skjult dysleksi

Punkt	Beskrivelse	Noen ganger/ Ofte / Ikke observert
1	Leser på et lavere nivå enn evner tilsier; lesing kan være gjennomsnittlig, men resonneringen er overlegen	
2	Strever med fonologisk prosessering og læring av lyd-bokstav-forbindelser	
3	Blander formlike bokstaver	
4	Har problemer med høyre og venstre	
5	Har vansker med å lære å lese analoge klokker	
6	Kort sekvensiell og mekanisk hukommelse	
7	Staving og matematiske fakta kan glemmes etter øving	
8	Staver samme ord på flere forskjellige måter	
9	Skriftlig produksjon er vanskeligere enn muntlig diskusjon	
10	Har vansker med å sette ideer i rekkefølge på papir	
11	Er engstelig for å lese høyt: hopper over ord eller bytter ut med lignende ord	

Kommentarer:

Autismespekterforstyrrelse (inkluderer tidligere Asperger syndrom)

Punkt	Beskrivelse	Noen ganger/ Ofte / Ikke observert
1	Strever med å lese sosiale signaler: andres tanker/følelser, kroppsspråk, motivasjon eller respons på egen atferd	
2	Responderer ikke passende på andres følelser	
3	Viser rigiditet: vanskelig å endre beslutninger	
4	Er ufleksibel med oppgaver; vil bare gjøre dem på én måte	
5	Motsetter seg eller nekter oppgaver de ikke liker, foretrekker eller velger selv	
6	Viser sensoriske utfordringer: dårlig fin-/grovmotorikk, vansker med høye lyder, folkemengder, fysisk nærhet eller overganger	
7	Opplever angst, spesielt rundt sosiale forventninger og normer	
8	Kan ha flatt følelsesuttrykk	
9	Kan ha vansker med billedspråk, idiomer, inferens: er mer bokstavelig	
10	Har begrenset blikkontakt	
11	Uventede endringer utløser sterkt emosjonelt stress	

12	Begrenset initiering av sosial interaksjon, og har vansker med å svare på andres henvendelser	
----	---	--

Kommentarer:

Angst og depresjon

Punkt	Beskrivelse	Noen ganger/ofte / Ikke observert
1	Er svært perfektjonistisk; må ha arbeidet nøyaktig riktig og henger seg opp i detaljer	
2	Ekstremt engstelig for prøver, presentasjoner, prosjekter og karakterer, selv om han/hun vanligvis gjør det bra	
3	Blir paralyisert og ute av stand til å tenke klart når oppgaver virker for vanskelige eller tidspressede	
4	Bekymrer seg for mye om både små og store ting (f.eks.: skolevold, mobbing, klimaendringer)	
5	Har problemer med å gi slipp på ting og sovne	
6	Er redd for eller prøver å unngå skolen	

7	Har fobier, som frykt for separasjon, mørke eller innbruddstyver	
8	Får tvangstanker (f.eks. om bakterier, vekt) som det er vanskelig å slippe	
9	Føler seg tvunget til å utføre handlinger flere ganger (f.eks. vaske hender)	
10	Føler seg håpløs, verdiløs eller ulykkelig (f.eks. gråter ofte)	
11	Mangler eller har mistet motivasjon	
12	Har svært dårlig selvfølelse	
13	Uttrykker ønsker om å være død eller aldri ha blitt født	
14	Truer med selvskaading eller har skadet seg selv	
15	Har en negativ eller dyster livsinning: sier mange negative ting om seg selv eller andre	

Kommentarer: